

Słowenia

Šiame skirsnyje pateikiama informacijos apie Slovėnijos specializuotų teismų sistemą.

Darbo teismai ir pirmosios instancijos socialinis teismas (*delovna sodišča ir socialno sodišče prve stopnje*)

Pagal teisės aktų nuostatas darbo teismai turi jurisdikciją nagrinėti individualius ir kolektyvinius darbo ginčus, o socialiniai teismai nagrinėja socialinius ginčus. Darbo teismai ir pirmosios instancijos socialinis teismas nagrinėja bylas pirmąją instanciją. Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas (*Višje delovno in socialno sodišče*) nagrinėja skundus dėl darbo teismų ir socialinių teismų pirmąją instanciją priimtų sprendimų, o skundus dėl Aukštesniojo darbo ir socialinio teismo priimto sprendimų ir prašymus juos peržiūrėti nagrinėja Slovėnijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Darbo teismas turi jurisdikciją nagrinėti šiuos **individualius** darbo ginčus:

- dėl darbo santykių pradžios, buvimo, trukmės ir pasibaigimo;
- dėl teisių, pareigų ir įsipareigojimų pagal darbo santykius tarp darbuotojų ir darbdavių ar jų teisių perėmėjų;
- dėl teisių ir įsipareigojimų pagal santykius tarp darbuotojų ir klientų, kuriems jie dirba pagal darbuotojo ir kliento sutartis;
- tarp darbdavio ir kandidato dėl įdarbinimo procedūrų;
- dėl teisių ir įsipareigojimų, susijusių su pramonine nuosavybe, dėl kurios darbininkas ir darbdavys susitarė darbo santykių pagrindu;
- dėl vaikų iki 15 metų, pameistrių, mokinių ir studentų atlikto darbo;
- dėl personalo stipendijų, tarp darbdavių ir mokinių ar studentų;
- dėl savanoriško bandomojo laikotarpio atlikimo;
- kai tai nustatyta teisės aktuose.

Darbo teismas taip pat kompetentingas priimti sprendimą byloje, kuriose draudimo bendrovė yra bendraatsakovė nagrinėjant ginčą dėl žalos atlyginimo, jei šios bylos patenka į jo jurisdikciją.

Darbo teismas turi jurisdikciją nagrinėti šiuos **kolektyvinius** darbo ginčus:

- kolektyvinės sutarties šalių arba sutarties šalių ir trečiosios šalies ginčus dėl kolektyvinės sutarties galiojimo ir vykdymo;
- dėl kompetencijos vykdyti kolektyvines derybas;
- dėl kolektyvinių sutarčių atitikties teisei, kolektyvinių sutarčių tarpusavio atitikties ir bendrųjų darbdavio teisės aktų atitikties teisei ir kolektyvinėms sutartims;
- dėl streikų ir kitų kolektyvinių darbuotojų interesų gynimo veiksmų teisėtumo;
- dėl darbininkų dalyvavimo valdyme;
- dėl profesinių sąjungų kompetencijos darbo santykių srityje;
- dėl sprendimų, susijusių su profesinių sąjungų atstovavimu darbuotojams;
- kai tai nustatyta teisės aktuose.

Socialinis teismas turi jurisdikciją nagrinėti šiuos socialinius ginčus:

1. Pensijų ir negalios draudimo srityje:

- dėl teisių į privalomąjį pensijų ir negalios draudimą ir iš šio draudimo kylančių teisių;
- dėl teisių į papildomą privalomąjį pensijų draudimą ir iš šio draudimo kylančių teisių;
- dėl privalomojo pensijų ir negalios draudimo ir privalomojo papildomo pensijų draudimo įmokų mokėjimo;
- dėl statuso, kuriam privalomas įtraukimas į papildomo pensijų draudimo schemą, nustatymo ar panaikinimo;
- dėl savanoriško įtraukimo į privalomojo nedarbo draudimo schemą ir šio draudimo įmokų mokėjimo;
- dėl pensijų draudimo stažo pripažinimo ir „išpirkimo“;
- dėl teisių į valstybinę pensiją;
- ginčus, susijusius su oficialiais registrais;

2. Sveikatos draudimo srityje:

- dėl teisių į privalomąjį sveikatos draudimą ir iš šio draudimo kylančių teisių bei šio draudimo įmokų mokėjimo;

3. Nedarbo draudimo ir įdarbinimo srityje:

- dėl teisių į privalomąjį nedarbo draudimą ir iš šio draudimo kylančių teisių bei šio draudimo įmokų mokėjimo;
- dėl savanoriško įtraukimo į privalomąjį nedarbo draudimą ir šio draudimo įmokų mokėjimo;
- dėl stipendijų, kurias skiriant lemiamas veiksnys yra turto įvertinimas, ir stipendijų talentingiems asmenims;
- dėl studijų paskolų, už kurias garantuojama arba kurioms taikoms subsidijuojamos palūkanų normos, kurias skiriant lemiamas veiksnys yra turto įvertinimas;

4. Tėvų apsaugos ir išmokų šeimai srityje:

- dėl teisių į tėvų apsaugos draudimą ir iš šio draudimo kylančių teisių ir šio draudimo įmokų mokėjimo;
- dėl teisių į išmokas šeimai;

5. Socialinių išmokų srityje:

- dėl socialinės apsaugos išmokų;
- dėl teisių į socialines išmokas pagal įvairius straipsnius, jeigu siekiama išspręsti pareiškėjo socialinės apsaugos padėtį ir jeigu pripažįstant teisę į tokią išmoką lemiamas veiksnys yra turto įvertinimas.

Socialinis teismas taip pat kompetentingas nagrinėti tokius pirmiau nurodytų sričių socialinius ginčus:

- dėl nepagrįstai gautų lėšų grąžinimo;
- dėl žalos, apdraustajam arba socialinės apsaugos prašytojui padarytos oficialios valstybės institucijos arba viešųjų įgaliojimų turėtojo, arba žalos, apdraustojo padarytos institucijai, kai ji susijusi su draudimo santykiais arba su socialinės apsaugos teisių įgyvendinimu.

Socialinis teismas taip pat nagrinėja įstatymo nustatytus socialinius ginčus.

Toliau išvardyti Slovėnijos Respublikos pirmosios instancijos teismai:

Celės darbo teismas, įsikūręs Celėje, kurio jurisdikcija apima Celės teismų apygardos teritoriją;

Koperio darbo teismas, įsikūręs Koperyje, kurio jurisdikcija apima Koperio ir Nova Goricos teismų apygardų teritoriją;

Liublianos darbo ir socialinis teismas, įsikūręs Liublianoje, kurio jurisdikcija nagrinėti darbo ginčus apima Kranio, Krško, Liublianos ir Novo Mesto teismų apygardų teritoriją, o socialinius ginčus – Slovėnijos Respublikos teritoriją;

Mariboro darbo teismas, įsikūręs Maribore, kurio jurisdikcija apima Mariboro, Murska Sobotos, Ptujaus ir Sloven Gradeco teismų apygardų teritoriją.

Pirmosios instancijos teismai nagrinėja darbo ginčus teismo buveinėje, išskyrus, kai nustatyta, kad jie turi nagrinėti ginčus išorės skyriuose.

Darbo ir socialinių ginčų atvejais pirmosios instancijos teismas nagrinėja bylą **kolegija**, kurią sudaro teisėjas kolegijos pirmininkas ir du teisinio išsilavinimo neturintys kolegijos nariai, vienas iš jų turi būti renkamas iš darbuotojų ar apdraustųjų kandidatų sąrašo, o kitas – iš darbdavių ar institucijų kandidatų sąrašo.

Vienas teisėjas nagrinėja individualius darbo ir socialinius ginčus, susijusius su turiniais teisiniais reikalavimais, jei ginčo dalyko vertė neviršija 40 000 EUR.

Nesvarbu ginčo dalyko vertė, teisėjas privalo išspręsti kai kuriuos svarbius klausimus: pvz., individualius darbo ginčus, susijusius su darbo sutarties galiojimo sustabdymu, bandomuoju laikotarpiu, viršvalandžiais, pertraukomis, poilsio laiku ir atostogomis, taip pat kitais nebuvimo darbe atvejais, ginčus dėl pareigos atlikti darbą dėl išimtinių aplinkybių, drausminių nuobaudų, laikino nušalinimo nuo darbo dėl drausminės procedūros pradėjimo ir laikino perkėlimo į kitas pareigas; socialinius ginčus dėl teisės į priežiūros pašalpą, teisės į neįgalumo pašalpą dėl fizinės negalios ir teisės į reabilitacijos procedūras.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas (višje delovno in socialno sodišče)

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas nagrinėja skundus dėl darbo teismų ir socialinio teismo sprendimų. Slovėnijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*) nagrinėja skundus dėl Aukštesniojo darbo ir socialinio teismo sprendimų ir juos peržiūri.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas yra įsikūręs Liublianoje.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Slovėnijos Respublikos administracinis teismas (Upravno sodišče Republike Slovenije)

Slovėnijos Respublikos administracinis teismas turi kompetenciją nagrinėti administracinius ginčus pagal Administracinių ginčų įstatyme nustatytus metodus ir procedūras.

Administraciniame ginče užtikrinama teisminė fizinių asmenų ir organizacijų teisių ir teisėtų interesų apsauga valstybės, vietos valdžios institucijų ir viešuosius įgaliojimus turinčių subjektų sprendimų ir veiksmų atžvilgiu.

Administraciniame ginče teismas:

sprendžia dėl įsigaliojusių administracinių teisės aktų, kuriais pažeidžiami teisėti ieškovo interesai, teisėtumo;

sprendžia dėl individualių aktų ir veiksmų, kuriais pažeidžiamos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, teisėtumo, nebent užtikrinama kitokia tinkama procedūra;

sprendžia dėl valstybės institucijų priimtų aktų, kuriais reguliuojami individualūs santykiai, teisėtumo;

sprendžia dėl ginčų pagal viešąją teisę, kylančių tarp valstybės ir vietos bendruomenių, tarp kelių vietos bendruomenių arba tarp vietos bendruomenės ir viešuosius įgaliojimus turinčių subjektų, kai tai numatyta įstatymais ir kai Konstitucijoje ar teisės aktuose nėra nustatyta kitos ginčo sprendimo procedūros; įstatymų nustatytais atvejais sprendžia dėl kitų aktų teisėtumo.

Administraciniame ginče Slovėnijos Respublikos administracinis teismas priima sprendimą pirmąja instancija. Tačiau skundus dėl administraciniame ginče pirmąja instancija priimtų sprendimų nagrinėja Slovėnijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Slovėnijos Respublikos administracinio teismo centrinė būstinė yra Liublianoje.

Administracinis teismas bylas nagrinėja **centrinėje būstinėje** ir šiuose **skyriuose**:

Celės skyriuje (Celės aukštesniojo teismo teritorijai);

Nova Goricos skyriuje (Koperio aukštesniojo teismo teritorijai);

Mariboro skyriuje (Mariboro aukštesniojo teismo teritorijai).

Administracinis teismas bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija, išskyrus įstatymais nustatytus atvejus, kai bylą nagrinėja vienas teisėjas.

Dėl bylos sustabdymo **Aukščiausiajame Teisme** sprendžia vienas teisėjas; apeliacinius skundus nagrinėja ir teismo sprendimus peržiūri trijų teisėjų kolegija;

ginčiuose, susijusiuose su administracinio teismo ir bendrosios kompetencijos teismo ar specializuoto teismo kompetencija, kolegiją sudaro trys teisėjai;

ginčiuose, susijusiuose su administracinio teismo ir Aukščiausiojo Teismo kompetencija, kolegiją sudaro penki teisėjai.

Teisės duomenų bazės

Daugiau informacijos apie Slovėnijos teismus galite rasti [oficialioje Slovėnijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo interneto svetainėje](#).

Susijusios nuorodos

[Darbo teismai](#)

[Slovėnijos Respublikos administracinis teismas](#)

Paskutinis naujinimas: 27/05/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.